

Malmö stad

Datum

2025-04-03

Adress

Lugna gatan 82

Diarienummer

FSKF-2025-3161

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

Förvaltningsremiss angående remiss Utbildningsdepartementet - Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (SOU 2025:8)

Sammanfattning

Förskolan omfattas inte av utredningens uppdrag enligt utredningsdirektiven. Utredningen lämnar trots denna begränsning även förslag till författningsförändringar som berör förskolan. Förskoleförvaltningens yttrande omfattar de föreslagna författningsförändringar som direkt påverkar förskolans verksamhet. Föreslagna författningsändringar ska tydliggöra att lärare bestämmer över undervisningen och att vårdnadshavares möjlighet till inflytande endast gäller i begränsad omfattning.

Förskoleförvaltningen önskar understryka att förskolan skiljer sig från övriga skolformer som omfattas av utredningen. Förskola omfattar barn i en låg ålder (1–5 år) och förskolans uppdrag skiljer sig från övriga skolformer som utredningen omfattar. Förskoleförvaltningen önskar även betona vikten att vid förändringar i förskolans styrande författningar även utreda förskolans förutsättningar samt analysera konsekvenser av de åtgärder som utredningen föreslår för förskolan. Förskoleförvaltningen menar att utredningen inte i tillräcklig utsträckning har beaktat förskolans särart.

Yttrande

Bakgrund

Förskoleförvaltningen har fått möjlighet att yttra sig över betänkandet, bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (SOU 2025:8), av utredningen om stärkt trygghet och studiero i skolan. Den övergripande uppgiften för utredningen har varit att föreslå åtgärder för ett stärkt ledarskap och ett effektivare arbete med trygghet och studiero i skolan samt att lämna förslag om ett nationellt frånvaroregister. Uppdraget gäller enligt direktiven förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och anpassade

gymnasieskolan. Utredningen har bland annat tagit del av forskning och rättspraxis inom området och inhämtat information samt samverkat med sakkunniga från myndigheter, organisationer för arbetsgivare, arbetstagare och elever och övriga föreningar. Vidare har även information inhämtats och en dialog förts med bland annat lärare, rektorer och huvudmän samt elever och vårdnadshavare på skolor. I betänkandets beskrivning av metod och genomförande beskrivs att fokus i samtliga möten och dialoger har utgått från de frågor som enligt direktivet ska utredas och analyseras. Förskolan ingår inte i utredningens uppdrag enligt utredningsdirektiven och har inte heller ingått som verksamhet i utredningsarbetet. Utredningen lämnar trots denna begränsning även förslag till författningsförändringar som berör förskolan.

Författningsförändringar i skollagen

Barn i förskolans rätt till en god miljö regleras i skollagen.¹ Reglerna och de i betänkandets planerade författningsförändringar gällande trygghet och studiero i skollagen² omfattar inte förskolan. Av denna anledning avgränsas förskoleförvaltningens yttrande till att omfatta de föreslagna författningsförändringar som direkt påverkar förskolans verksamhet.

Enligt utredarens förslag ska skollagen ange att undervisning både *bestäms och leds* av läraren.³ Vidare lämnas förslag att vårdnadshavare *i begränsad omfattning* ska erbjudas möjlighet till inflytande över sitt barns utbildning.⁴ Dessa författningsändringar ska enligt utredningen tydliggöra att lärare bestämmer över undervisningen och att vårdnadshavares möjlighet till inflytande endast gäller i begränsad omfattning. Utredaren lyfter att detta är en viktig signal om vad som är lärares kärnuppgift och att lärare i skolan inte i en oskälig utsträckning ska behöva ägna tid åt att diskutera undervisningen med vårdnadshavare. I utredningen beskrivs även att det är problematiskt att tydliggöra även förskollärares bestämmande över undervisningen.

Förskolans särart och behov därav

Förskoleförvaltningen önskar understryka att förskolan skiljer sig från övriga skolformer som omfattas av utredningen. Förskola omfattar barn i en låg ålder (1–5 år) och förskolans uppdrag skiljer sig från övriga skolformer som utredningen omfattar. Förskolan ska enligt skollagen både främja barns utveckling och lärande samt erbjuda dem en trygg omsorg. Verksamheten ska baseras på en helhetssyn på barnet och dess behov, och utformas så att omsorg, utveckling och lärande integreras till en sammanhängande helhet⁵. Omsorg och omvårdnad är sålunda centrala delar av förskolans verksamhet. Förskollärare har ett särskilt ansvar över utbildningen och det

---

¹ 8 kap. skollagen

² 5 kap skollagen

³ Författningsförslag gällande 1 kap. 3§ skollagen

⁴ Författningsförslag gällande 4 kap. 12 § skollagen

⁵ 2 § 8 kap. skollagen

pedagogiska innehållet i undervisningen samt att leda undervisningen. Förskollärare har därmed ett särskilt ansvar i utbildningen som arbetslaget genomför gemensamt utifrån rådande styrande författningar. Att annan förskolepersonal, till exempel barnskötare, medverkar i undervisningen är i förskolan en grundförutsättning för arbetet, enligt läroplanens riktlinjer. De strukturella förhållandena härav och den kontext undervisning i förskolan präglas av gällande genomförandet av undervisning är sålunda viktig att beakta i förändringar kring förskollärares bestämmande över undervisningen.

Enligt förarbetena till skollagen ska barn med ökad ålder och mognad ha inflytande över sin dag på förskolan och sitt eget lärande. Avseende de yngre barnen är vårdnadshavarna barnens ställföreträdare.⁶ Enligt föräldrabalken har vårdnadshavarna det övergripande ansvaret för sina barns fostran och utveckling. Vårdnadshavares inflytande grundar sig främst på att de går in i barnets ställe när barnet på grund av sin ålder inte självt kan utöva sitt inflytande i full utsträckning. Detta skäl för vårdnadshavares inflytande minskar i styrka i takt med att barnens ålder ökar och barnen själva kan bevaka sina intressen och uttrycka sig.⁷ Förskolan har sålunda behov av en tillitsfull, kontinuerlig kontakt och samverkan med hemmet.

Utredningen ser behov att förtydliga och förändra i författningsskrivningar utifrån den problematik som råder i skolans verksamhet avseende stärkt ledarskap och ett effektivare arbete med trygghet och studiero i skolan. Förskoleförvaltningen står bakom intentionerna i utredningens förslag kring stärkt ledarskap och ett effektivare arbete med trygghet och studiero i skolan men vill betona vikten av att även beakta förskolans särart. Förskoleförvaltningen önskar understryka att förskolan skiljer sig från övriga skolformer som omfattas av utredningen. Förskola omfattar barn i en låg ålder (1–5 år) och förskolans uppdrag skiljer sig från övriga skolformer som utredningen omfattar. Förskoleförvaltningen önskar även betona vikten att vid förändringar i förskolans styrande författningar även utreda förskolans förutsättningar samt analysera konsekvenser av de åtgärder som utredningen föreslår för förskolan. Förskoleförvaltningen menar att utredningen inte i tillräcklig utsträckning har beaktat förskolans särart.

Förvaltningsdirektör

Serene Rosberg

---

⁶ Prop. 2009/10:165. Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet.

⁷ Prop. 2009/10:165. Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet

